

**Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową
(OPEC), jej obecność na arenie międzynarodowej
oraz pomoc niesiona Afryce**

Maciej Fortuński 116294

Celem pracy jest przedstawienie Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC) i pokazanie w jaki sposób prowadzi ona działalność na arenie międzynarodowej. W pracy przedstawiona została polityka OPEC, służąca zachowaniu światowej pozycji rynkowej tej organizacji, pokazane zostały jej działania wspierające słabo rozwinięte regiony afrykańskie, poruszona została problematyka wojny na Ukrainie i odpowiedź OPEC na ten konflikt.

Spis treści

Wprowadzenie, wstęp	2
Czym jest OPEC.....	3
Agresywna polityka OPEC aby zachować pozycję rynkową.....	6
OPEC A Afryka.....	8
OPEC a Wojna na Ukrainie.....	11
Podsumowanie	12
Spis Rysunków.....	13
Spis Wykresów.....	13
Źródła	13

Wprowadzenie, wstęp

Ropa jest jednym z najważniejszych surowców. Stanowi motor napędowy światowej gospodarki. Daje pracę dziesiątkom tysięcy ludzi na całym globie. Miliony baryłek ropy jest wykorzystywanych na świecie każdego dnia, a ten cenny surowiec używany jest w wielu produktach, na przykład: nawozach rolniczych, zabawkach, kosmetykach, detergentach czy odzieży nylonowej. Zależność od ropy jest bezprecedensowa. Gdyby pewnego dnia przysłowiowy „kurek” został zakręcony, świat dosłownie by się zatrzymał. Fabryki przestałyby działać, większość samochodów stałaby się bezużyteczna, samoloty byłyby uziemione, a zimno dałoby się we znaki w domach i biurach. Wystąpiłby również problem z produkcją żywności, czemu służą pojazdy wykorzystujące ropę jako paliwo. Współczesny świat od ropy jest uzależniony. Dostępność ropy stanowi kluczowy aspekt dla światowego porządku. Stąd tyle intensywnych prac nad alternatywnymi źródłami energii.

Jednakże nie tylko przerwy w dostawie oraz podaży ropy mają wpływ na światową gospodarkę. Nie bez znaczenia pozostaje również cena tego surowca. Wzrost cen ropy zwiększa inflację i ogranicza wzrost gospodarczy; ceny ropy bezpośrednio wpływają na ceny towarów wytwarzanych z produktów naftowych, a pośrednio wpływają na koszty, takie jak transport, produkcja i ogrzewanie. Dlatego bardzo ważne jest, aby nie ulegały one dużym wahaniom, które utrudniałyby przedsiębiorstwom i konsumentom planowanie swoich wydatków, ale również, by ceny te nie były sztucznie zawyżane przez producentów ropy.

Czym jest OPEC

Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (Organisation of Petroleum Exporting Countries - OPEC) została założona w celu sprawowania kontroli nad cenami ropy poprzez koordynację polityki produkcji i eksportu tego surowca przez członków ugrupowania. Główną misją organizacji było powstrzymanie największych światowych producentów ropy przed gwałtownym obniżaniem jej ceny. Organizację zawiązano we wrześniu 1960 r. w Bagdadzie, podpisane zostało wówczas porozumienie przez pięć krajów: Islamską Republikę Iranu, Irak, Kuwejt, Arabię Saudyjską i Wenezuelę. Jednakże formalne powołanie organizacji nastąpiło dopiero w styczniu 1961 r.¹wraz z ustaleniem jej statutu na konferencji w Caracas. Wtedy to między innymi sprecyzowane zostały główne cele organizacji, czyli:

- ujednoczenie polityki produkcyjnej państw członkowskich oraz określenie najlepszych możliwości ochrony ich interesów,
- stabilizacja cen na międzynarodowych rynkach ropy i eliminacja jej niepotrzebnych wahań,
- zapewnienie wpływów ze sprzedaży ropy naftowej oraz zapewnienie sprawnych, ekonomicznych i regularnych dostaw ropy do konsumentów i zwrotu z inwestycji dla inwestorów w przemyśle naftowym.

Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC) przyjęła język angielski jako swój oficjalny język urzędowy² oraz została utworzona jako organizacja międzyrządowa, czyli taka, która składa się głównie z suwerennych państw i może spełniać różne cele³ (w przypadku OPEC są one gospodarcze — w oparciu o cele polityki makroekonomicznej).

Do tak zwanych ojców, a raczej „krajów założycieli” tworzących organizację, mógł dołączyć każdy kraj o wysokim eksporcie ropy naftowej. Procedura uzyskania członkostwa odbywała się poprzez jednoczesne głosowanie wszystkich członków i wymagała akceptacji poprzez co najmniej trzy czwarte⁴.

Do krajów założycielskich dołączyły później: Katar, (1961 r.), który zakończył swoje członkostwo w 2019 r.; Indonezja (1962 r.), która w 2009 r. zawiesiła swoje członkostwo,

¹A. L. Danielsen, OPEC, <https://www.britannica.com/topic/OPEC>, dostęp 25.03.2022

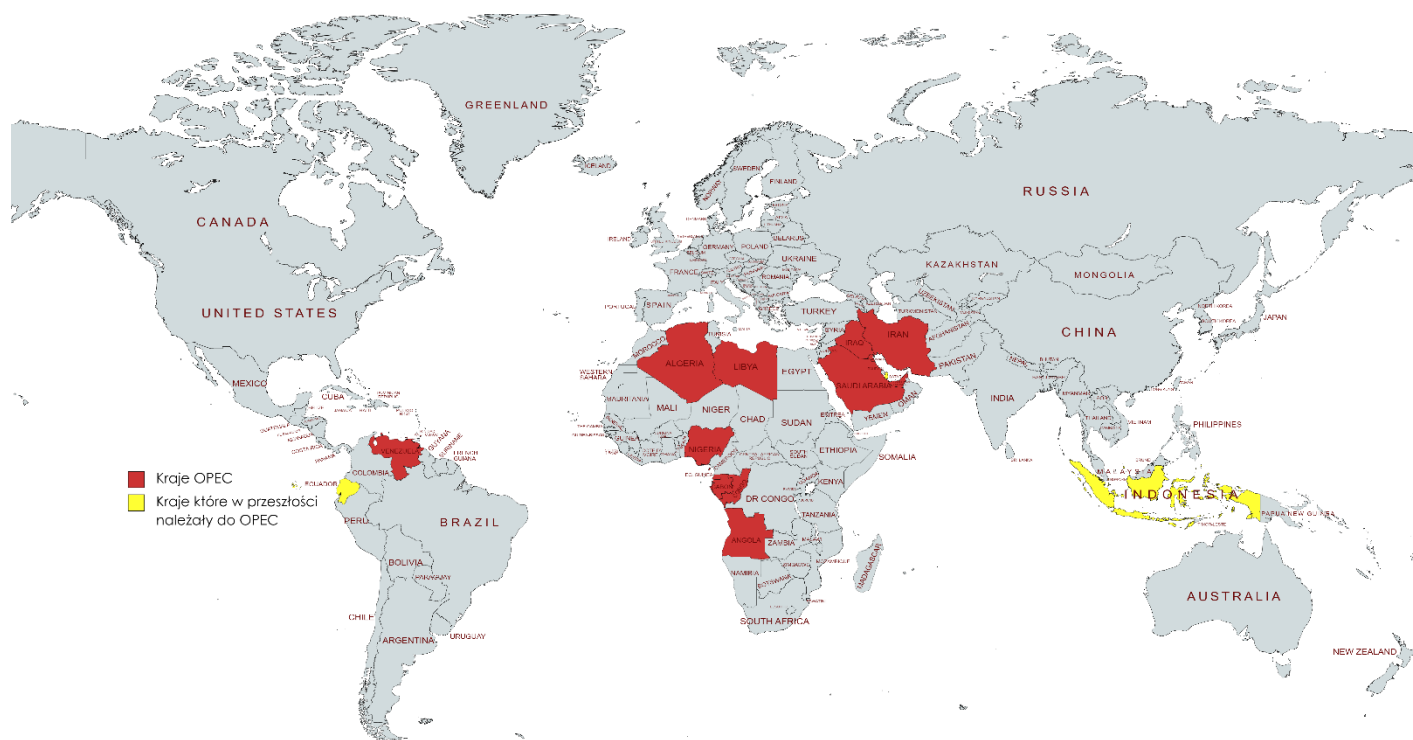
² Organization of the Petroleum Exporting Countries – Statute (2021), https://www.opec.org/opec_web/en/publications/345.htm, str. 1, 2, dostęp 25.03.2022

³What is an intergovernmental organization (IGO)?, <https://uia.org/faq/yb3>, dostęp 25.03.2022

⁴Organization of the Petroleum Exporting Countries – Statute, op.cit. str. 5,6

reaktywując je w 2016 r. (jednakże na krótki okres, gdyż 11 miesięcy później ponownie je zawiesiła); Libia (1962 r.); Zjednoczone Emiraty Arabskie (1967); Algieria (1969); Nigeria (1971 r.); Ekwador (1973 r.), który zawiesił swoje członkostwo w latach 1992 – 2007, a w 2020 r. oficjalnie je zakończył; Gabon (1975 r.); Angola (2007 r.); Gwinea Równikowa (2017 r.) i Kongo (2018 r.). Obecnie OPEC składa się z 13 krajów: Algierii, Angoli, Kongo, Gwinei Równikowej, Gabonu, Iranu, Iraku, Kuwejtu, Libii, Nigerii, Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Wenezueli. Rysunek 1 przedstawia aktualną mapę OPEC, wraz z krajami które należały do organizacji, ale zrezygnowały z członkostwa albo je zawiesiły⁵.

Rysunek 1. Mapa krajów będących członkami OPEC obecnie lub w przeszłości

Źródło: opracowanie własne na podstawie: A. L. Danielsen, OPEC, <https://www.britannica.com/topic/OPEC>, dostęp 25.03.2022

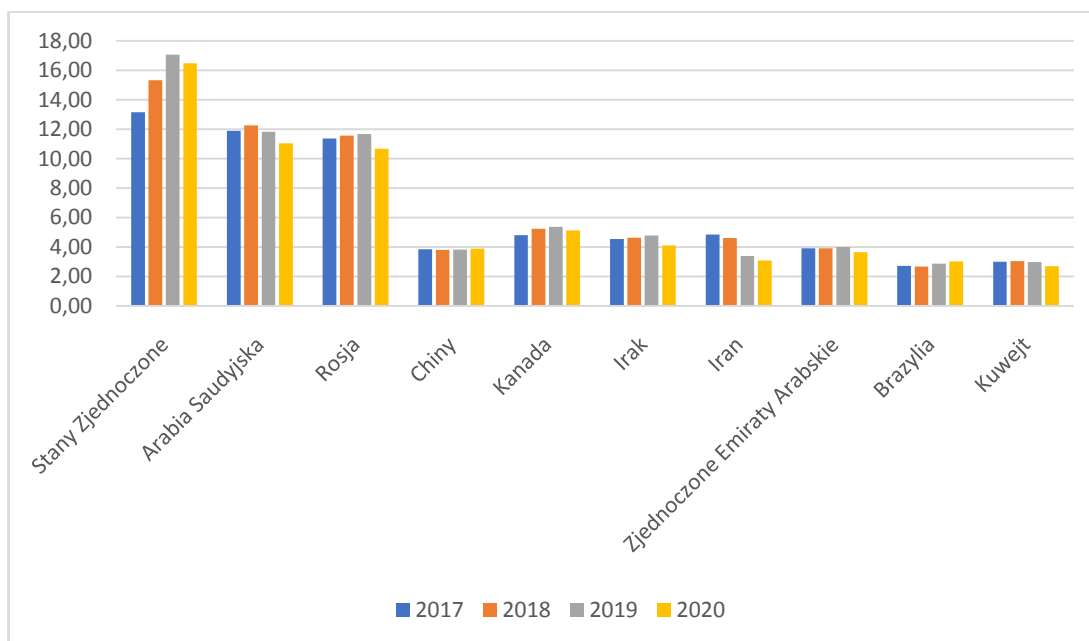
OPEC został założony jako stowarzyszenie krajów produkujących ropę naftową, które nie były światowymi potęgami ani supermocarstwami. Dopuszczenie takiego kraju do grupy,

⁵Member Countries, https://www.opec.org/opec_web/en/about_us/25.htm, dostęp 25.03.2022

byłoby sprzeczne z jej celem, którym było zapewnienie mniejszym państwom pewnej dźwigni na międzynarodowym rynku ropy. Z tego powodu do zgromadzenia nie dołączyły takie kraje jak Stany Zjednoczone, Rosja czy Norwegia.

Należy zaznaczyć, iż zbiorowe interesy nie są łatwe w obliczu indywidualnych interesów politycznych i gospodarczych, ponieważ każde państwo członkowskie stara się zmaksymalizować korzyści dla swojej gospodarki oraz swoją efektywność. OPEC obejmuje różne kraje o różnej kulturze, uwarunkowaniach politycznych i ideologicznych, ale również różnicach w wielkości produkcji ropy. Statut organizacji określa, że jej podstawowym celem jest koordynacja polityki naftowej krajów członkowskich oraz służenie ich indywidualnym i zbiorowym interesom. Dlatego konwergencja i rozbieżności między różnymi członkami OPEC odgrywają ważną rolę rynku ropy naftowej. Wykres 1 przedstawia 10 największych producentów ropy naftowej i ich produkcję w latach 2017-2020 wyrażoną w milionach baryłek ropy na dzień.

Wykres 1. Najwięksi producenci ropy naftowej w latach 2017-2020 i ich produkcja w milionach baryłek ropy na dzień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP, Statistical Review of World Energy 2021 70th edition, <https://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy.html>, str. 18, dostęp 27.03.2022

Wśród 10 największych producentów ropy na świecie 5 krajów należy do OPEC. Są nimi: Arabia Saudyjska, Irak, Iran, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Kuwejt. Pozycja

organizacji wśród światowych producentów pokazuje jak kluczowe jest jej znaczenie dla zaspokajania światowego popytu na ropę naftową. W latach 2017-2020, czyli w okresie przed pandemią COVID-19 i po jej rozpoczęciu można zauważyć różne kształtowanie się produkcji ropy naftowej wśród liderów. Stany Zjednoczone, Chiny, Kanada i Brazylia odnotowały średnioroczny wzrost produkcji odpowiednio o: 7,79%; 0,47%; 2,18% i 3,60%. Pozostałe kraje odnotowały średnioroczny spadek produkcji: Arabia Saudyjska o 2,45%; Rosja 2,12%; Irak 3,22%; Iran 14,03%, Zjednoczone Emiraty Arabskie o 2,21% i Kuwejt o 3,71%.

Agresywna polityka OPEC, aby zachować pozycję rynkową

W ciągu ostatniej dekady rozwijająca się technologia wydobycia ropy z łupków pozwoliła Stanom Zjednoczonym na osiągnięcie produkcji ropy większej niż dotychczasowi liderzy: Rosja i Arabia Saudyjska. W 2014 r. OPEC zareagował poprzez rezygnację z limitów produkcyjnych i zwiększenie produkcji ropy. Był to ruch mający na celu obniżenie ceny ropy poniżej poziomów opłacalności dla amerykańskich producentów. Spiralę spadkową ceny ropy napędziło również zmniejszenie popytu na ropę spowodowaną spowolnieniem chińskiej gospodarki – co wraz z działaniami OPEC doprowadziło do spadku ceny baryłki ropy ze 110 US\$ widocznej w połowie 2014 r. do 30 US\$ w styczniu 2016 r. Jednakże amerykańskie firmy wykorzystywały fuzje i przejęcia, które wraz z wciąż poprawiającą się technologią wydobycia zrekomensowały straty w produkcji z platform, które stały się nieopłacalne. Powiedzenie „kto mieczem wojuje ten od miecza ginie” znalazło odzwierciedlenie w tym przypadku, gdyż agresywna polityka OPEC nie przyczyniła się do upadku amerykańskiego wydobycia i tym samym zachowania pozycji rynkowej, a sprawiła, że sytuacja finansowa krajów członkowskich organizacji znacząco się pogorszyła⁶⁷.

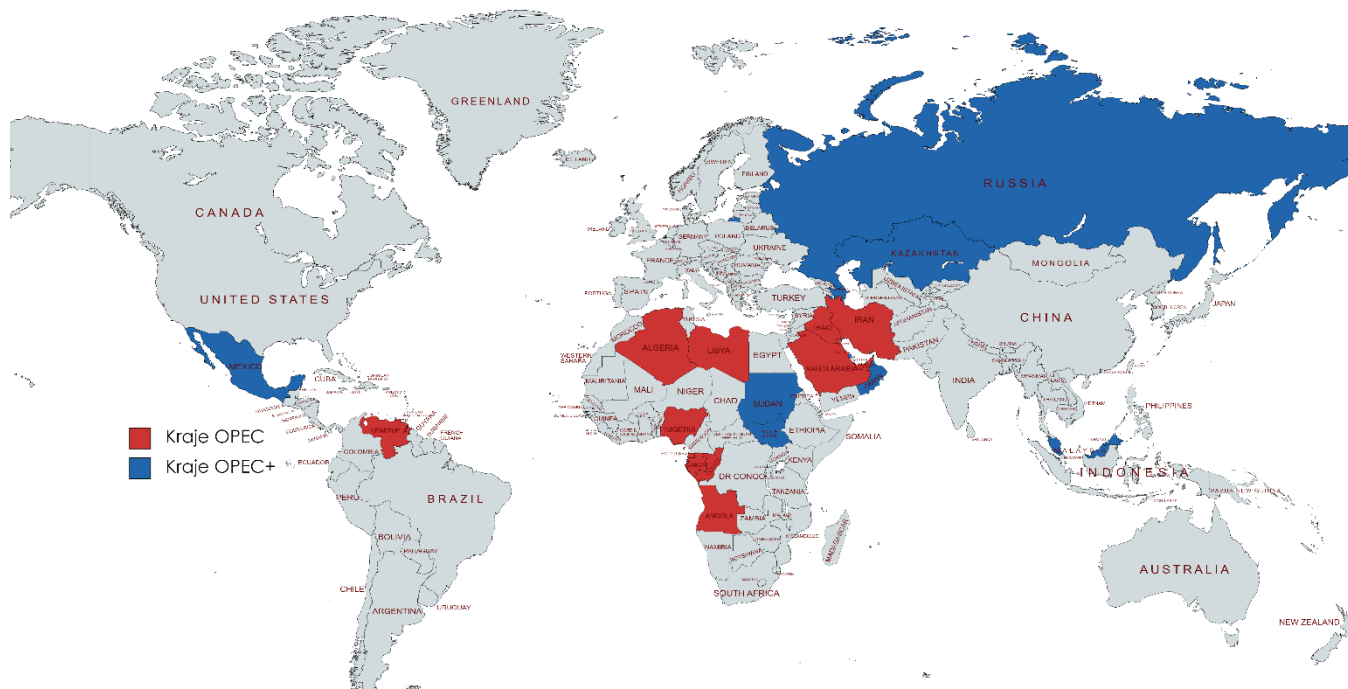
Słabnąca pozycja rynkowa OPEC sprawiła, że pod koniec 2016 r. obecni członkowie razem z dziesięcioma krajami spoza OPEC stworzyli OPEC+, organizację, której misją przewodnią była większa kontrola nad światowym rynkiem ropy naftowej.

Te dodatkowe kraje to: Azerbejdżan, Bahrajn, Brunei, Kazachstan, Malezja, Meksyk, Oman, Rosja, Sudan Południowy i Sudan. OPEC+ korzysta z podstawowego ekonomicznego prawa popytu i podaży, aby równoważyć rynek. Dostosowuje swoją produkcję, aby kontrolować

⁶ A. Siripurapu, A. Chatzky, OPEC in a Changing World, <https://www.cfr.org/backgrounder/opec-changing-world#chapter-title-0-4>, dostęp 15.04.2022

⁷ D. Quint, F. Venditti (2020), The influence of OPEC+ on oil prices: a quantitative assessment, No 2467, Working Paper Series, European Central Bank, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2467~c8f35853cc.en.pdf>, str. 7 – 9

ceny i wpływać na swoją pozycję rynkową⁸⁹. Rysunek 2 przedstawia kraje należące do OPEC i OPEC+.

Rysunek 2. Mapa krajów będących członkami OPEC i OPEC+

Źródło: opracowanie własne na podstawie: The Organisation of Petroleum Exporting Countries (OPEC)<https://minenergy.gov.az/en/beynelxalq-teskilatlarla-elageler/neft-ixrac-eden-olkeler-teskilati-opec-ile-emekdasliq>, 18.04.2022, dostęp 20.04.2022

⁸ op.cit.

⁹ A. Ganti, How OPEC (and Non-OPEC) Production Affects Oil Prices, 31.08.2021, <https://www.investopedia.com/articles/investing/012216/how-opec-and-non-opec-production-affects-oil-prices.asp>, dostęp 28.03.2022

OPEC A Afryka

Celem wsparcia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego w krajach mniej rozwiniętych OPEC prowadzi szeroko zakrojoną działalność wspierającą rynek oraz promującą współpracę z i między mniej rozwiniętymi częściami świata. Służy temu fundusz na rzecz międzynarodowego rozwoju OPEC (OPEC Fund for International Development) założonego w 1976 r. Jego działalność polega między innymi na finansowaniu projektów mających na celu pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: dostęp do żywności, energii, infrastruktury, zatrudnienia, czystej wody i urządzeń sanitarnych, opieki zdrowotnej oraz edukacji. Ponadto fundacja zapewnia finansowanie oraz dotacje krajom i regionom, które często mają trudności z pozyskaniem funduszy¹⁰. Za pomocą funduszu OPEC przyczynia się do zmniejszenia nierówności oraz wyeliminowania patologii społecznych.

Afryka jest zróżnicowanym kontynentem oferującym zarówno zasoby ludzkie jak i naturalne, które, jeżeli zostaną dofinansowane oraz wykorzystane w odpowiedni sposób mogą zapewnić stały wzrost i wyeliminować ubóstwo w regionie. Globalni inwestorzy coraz chętniej inwestują swój kapitał w Afryce, która przez wielu uważana jest za potencjalnego lidera rozwoju globalnej gospodarki w przyszłości. Ropa naftowa i wydobywanie surowców nie są obecnie jedynymi powodami długoterminowego napływu kapitału, a coraz więcej inwestorów koncentruje się na telekomunikacji, handlu detalicznym i usługach¹¹. Jednakże pomimo wzrostu gospodarczego Afryki oraz poprawiania się zarówno wskaźników społecznych, jak i gospodarczych, jako region posiada najniższy średni poziom rozwoju społecznego w porównaniu do innych regionów świata¹².

Fundusz na rzecz międzynarodowego rozwoju OPEC podczas swojej działalności przeznaczył dotychczas na cel pomocy gorzej rozwiniętym regionom 25016,52 milionów dolarów amerykańskich, a zdecydowana większość, bo aż 48,37% tych środków trafiła do Afryki. W innych częściach świata środki ulokowane były w następujący sposób – Azja 30,4%, Ameryka Łacińska i Karaiby 15,76%, Europa 4,31%, inne regiony 1,16%¹³. Wykres 2 przedstawia strukturę rozdysponowania środków z funduszu w Afryce.

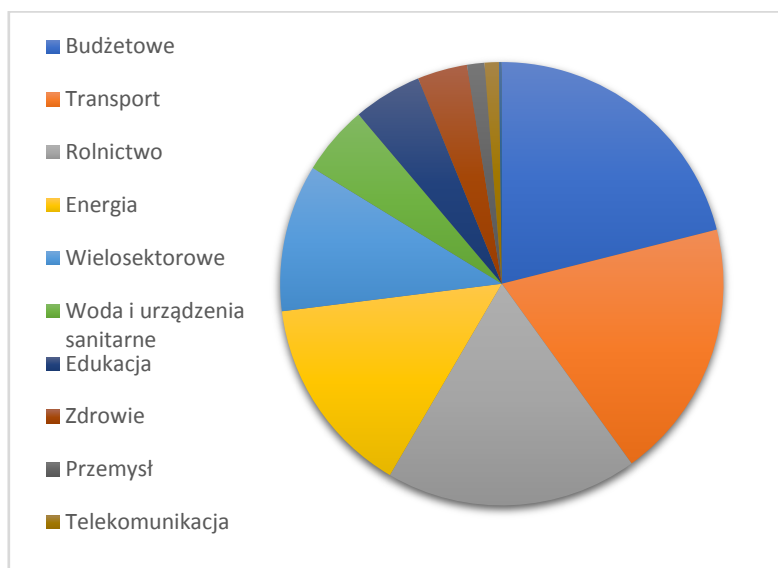
¹⁰ The OPEC Fund for International Development, https://www.opec.org/opec_web/en/about_us/716.htm, dostęp 20.04.2022

¹¹ Why Africa is becoming a bigger player in the global economy, https://www.ey.com/en_gl/tax/why-africa-is-becoming-a-bigger-player-in-the-global-economy, 11.09.2020, dostęp 20.04.2022

¹² M. Roser, Human Development Index (HDI), <https://ourworldindata.org/human-development-index>, dostęp 20.04.2022

¹³ Operations, <https://opecfund.org/operations>, dostęp 20.04.2022

Wykres 2. Struktura rozdysponowania środków z funduszu OPEC na rzecz międzynarodowego rozwoju, w Afryce

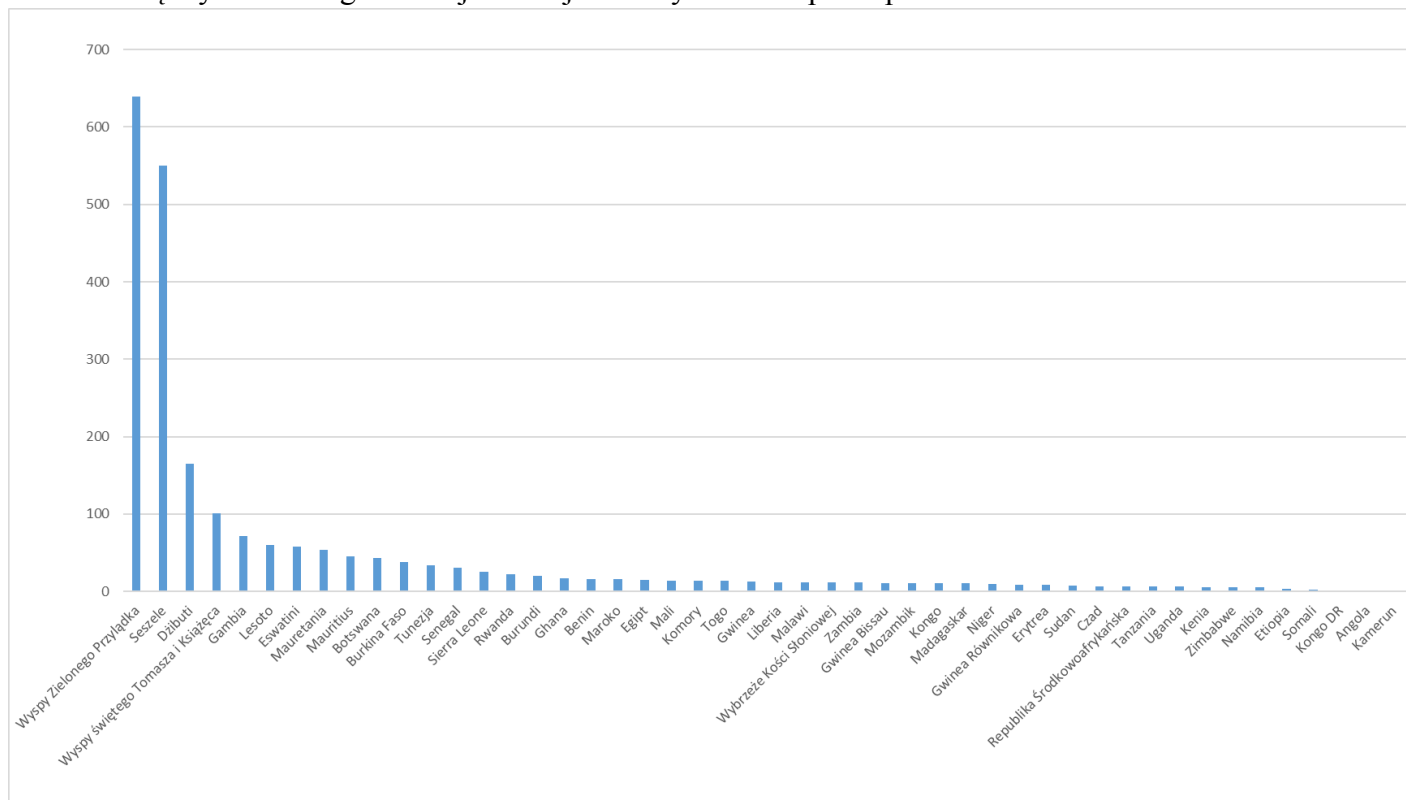
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPEC fund, Africa

Approvals by Focus Area, <https://opecfund.org/operations/countries-a-z/africa>, dostęp 20.04.2022

Operacje Funduszu OPEC są finansowane ze składek krajów członkowskich. Kwota finansowania, którą zatwierdza Fundusz OPEC, jest całkowicie niezależna od poziomu dochodów, jakie kraje członkowskie uzyskują ze swoich zasobów naftowych. Afryka otrzymała dotychczas 12099,66 mln US\$ ze środków funduszu na rzecz międzynarodowego rozwoju OPEC. Głównymi beneficjentami stało się 48 Afrykańskich krajów. Ogółem większość środków, bo 21,08%, przeznaczona była na pomoc budżetową, czyli wspierania przedsiębiorstw, które stanowią podstawę gospodarek dla rynków wschodzących, nie posiadających łatwego dostępu do kredytów. Drugim pod względem wielkości obszarem dofinansowania był transport, czyli pomoc w budowie infrastruktury oraz usług transportowych, na które fundusz przeznaczył 18,97% środków. Wsparcie rolnictwa stanowiło trzeci największy filar pomocy i odpowiadało za 18,38% środków. Na kolejnych miejscach plasowały się: wsparcie mające na celu zwiększenie dostępności do energii – 14,59%; projekty wielosektorowe, czyli takie, które obejmują więcej niż jeden sektor – 10,73%; woda i urządzenia sanitarne – 5,08%; edukacja – 5,02%; inicjatywy mające na celu zapobieganie i leczenie chorób – 3,64%; przemysł – 1,26%; telekomunikacja – 1,05% oraz infrastruktura – 0,21%¹⁴. Wykres 3 pokazuje, jakie kraje Afrykańskie są głównymi beneficjentami funduszu, w mln US\$ w przeliczeniu per capita.

¹⁴ Focus Areas, <https://opecfund.org/focus-areas/overview>, dostęp 20.04.2022

Wykres 3 Struktura rozdysponowania środków z funduszu OPEC na rzecz międzynarodowego rozwoju w krajach Afrykańskich per capita

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPEC fund, Africa Approvals by Focus Area, <https://opecfund.org/operations/countries-a-z/africa>, dostęp 20.04.2022 oraz African Countries by population, <https://www.worldometers.info/population/countries-in-africa-by-population/>, dostęp 20.04.2022

Nominalnie krajami, które otrzymały najwięcej środków z funduszu OPEC były Egipt, Burkina Faso i Maroko. Dla zobrazowania skali pomocy lepiej posłużyć się odniesieniem środków do liczby ludności. Przy liczbie środków otrzymanych per capita, głównymi beneficjentami środków z funduszu są: Wyspy Zielonego Przylądka, Seszele i Dżibuti, kraje które nominalnie plasują się odpowiednio na 6, 39 i 14 miejscu.

Za przykład przedsięwzięcia realizowanego ze środków funduszu może posłużyć projekt organizacji ECREE, na który fundusz OPEC przeznaczył 810 tys. US\$. Celem przedsięwzięcia było promowanie dostępu do nowoczesnych usług energetycznych i zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich i podmiejskich w Beninie, Republice Zielonego Przylądka, Senegalu oraz Sierra Leone. Z projektu skorzystało m.in. ponad 850 gospodarstw domowych, małe przedsiębiorstwa oraz budynki użyteczności publicznej¹⁵.

¹⁵Promoting Access to Modern Energy Services through Mini-Grid Projects in Africa, <https://opecfund.org/operations/list/promoting-access-to-modern-energy-services-through-mini-grid-projects-in-africa>, dostęp: 21.04.2022

OPEC a Wojna na Ukrainie

Dnia 24 lutego 2022 r. świat zaszokowała informacja o wybuchu wojny w Europie. Był to pierwszy konflikt na taką skalę, tak blisko granic NATO, od czasu wojny w Bośni i Hercegowinie, która przyczyniła się do rozpadu Jugosławii; była to tocząca się w latach 1992–1995 wojna domowa, będąca najkrwawszym konfliktem w Europie od czasu zakończenia II Wojny Światowej¹⁶. Wojna zakłóciła na świecie dotychczasowy porządek polityczny i gospodarczy. Przyniosła i przynosi wiele ludzkich tragedii. Różne kraje różnie tę wojnę odczuwają. Większość światowych potęg nałożyła na agresora – Rosję sankcje, mające na celu jego osłabienie oraz przyczynić się do zakończenia wojny. Jednym z krajów potępiających atak oraz przygotowujących swój pakiet sankcji stała się nawet Szwajcaria, która od czasów wojen napoleońskich pozostawała krajem neutralnym, nawet podczas wojen światowych¹⁷.

Rosja jest jednym z największych eksporterów ropy naftowej i największym na świecie eksporterem gazu ziemnego, który jest niezbędny do ogrzewania domów, napędzania samolotów i tankowania samochodów. Dla rynku naftowego wojna oznacza totalną zmianę dynamiki, co można zaobserwować w gwałtownym podniesieniu się cen paliw na stacjach. Rezultatem wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie są wysokie ceny ropy, które wywierają presję na konsumentów oraz powodują wzrost cen. Ponadto wojna stanowi realne prawdopodobieństwo wystąpienia niedoboru ropy naftowej a tym samym innych produktów naftowych. Sytuacja ta osłabia gospodarkę światową która wciąż odbija się od pandemicznego kryzysu¹⁸.

Pomimo załamania podaży ropy oraz gwałtownego wzrostu jej ceny, OPEC i jego sojusznicy, w tym Rosja (która należy do OPEC+), postanowili trzymać się uzgodnionego wcześniej planu niewielkich miesięcznych podwyżek wydobycia. Początkowo cel wzrostu podaży był ustalony na poziomie 400 tys. baryłek dziennie, jednakże wojna na Ukrainie spowodowała niewielki wzrost celu do 432 tys. baryłek dziennie¹⁹.

¹⁶ Balkans war: a brief guide, <https://www.bbc.com/news/world-europe-17632399>, 18.03.2016, dostęp 25.03.2022

¹⁷ E. Morenatti, Remembering the past, looking to the future: how the war in Ukraine is changing Europe, <https://theconversation.com/remembering-the-past-looking-to-the-future-how-the-war-in-ukraine-is-changing-europe-178151>, 02.03.2022, dostęp 25.03.2022

¹⁸ S. Tully, The Ukraine crisis is reshaping global energy markets and could send oil soaring to \$140 per barrel, top energy expert predicts, 24.02.2022, <https://fortune.com/2022/02/24/ukraine-crisis-oil-gas-price-outlook/>, dostęp 30.03.2022

¹⁹ S. Reed, OPEC and Russia stick to a modest oil increase, 31.03.2022, <https://www.nytimes.com/2022/03/31/business/opec-plus-oil-production.html>, dostęp 01.04.2022

Agencja Reuters na podstawie informacji ze swoich źródeł podaje, że niechęć grupy, a w szczególności Arabii Saudyjskiej i Zjednoczonych Emiratów Arabskich na większe podwyżki celu produkcyjnego, odzwierciedlają niechęć grupy do oficjalnego sprzeciwienia się Rosji oraz zagrożenia współpracy z Moskwą w zakresie polityki naftowej²⁰.

Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na szybki wzrost ceny ropy i perspektywę dalszego jej zwiększania, rosną obawy o niedobory tego surowca na rynku. Następuje zmiana w zachowaniu konsumentów, którzy w obliczu cen paliw najwyższych od dwóch dekad zaczęli ograniczać popyt na ropę. Według Wojciecha Jakubika „zaczyna się tak zwana destrukcja popytu, która może długoterminowo ograniczyć popyt na ropę oraz paliwa zmniejszając zależność gospodarek światowych od tego paliwa”²¹. Przy obecnej polityce OPEC może to negatywnie wpłynąć zarówno na kondycję finansową krajów członkowskich jak i funkcjonowanie samej organizacji w przyszłości.

Podsumowanie

Celem OPEC jest koordynacja i ujednoczenie polityki naftowej pomiędzy krajami członkowskimi, aby zapewnić stabilne ceny ropy oraz przychody krajom członkowskim; wydajne, ekonomiczne i regularne dostawy ropy naftowej do konsumentów oraz zwrot z kapitału dla osób inwestujących w branżę. Trzon organizacji składa się z 13 krajów Algierii, Angoli, Kongo, Gwinei Równikowej, Gabonu, Iranu, Iraku, Kuwejtu, Libii, Nigerii, Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Wenezueli. Pod koniec 2016 r. słabnąca pozycja rynkowa organizacji spowodowana wykorzystywaniem przez Stany Zjednoczone nowej technologii wydobywania ropy z łupków, sprawiła, że razem z dziesięcioma krajami spoza OPEC stworzono OPEC+. Do krajów członkowskich dołączyły: Azerbejdżan, Bahrajn, Brunei, Kazachstan, Malezja, Meksyk, Oman, Rosja, Sudan Południowy i Sudan. Aby zachować pozycję lidera, OPEC korzysta z praktyk monopolistycznych starając się zdusić konkurencję, co było widoczne w próbach osłabienia pozycji Stanów Zjednoczonych w 2014 r. W 2022 r. Reakcja grupy na wojnę na Ukrainie była łagodna z niewielkim zwiększeniem wydobycia. Organizacja posiada jednak fundusz na rzecz międzynarodowego rozwoju, przy użyciu którego wspiera słabiej rozwinięte kraje na całym świecie, z czego aż 48,37% środków trafia do regionu Afrykańskiego.

²⁰A. Lawler, A. Ghaddar, R. Edwards, OPEC+ set for only slight output target increase despite Ukraine -sources, 28.03.2022, <https://www.reuters.com/business/energy/opec-set-only-slight-output-target-increase-despite-ukraine-sources-2022-03-28/>, dostęp 30.04.2022

²¹W. Jakóbiak, Jakóbiak: Destrukcja popytu, czyli gwóźdź do trumny Putina i szansa na tańsze paliwo (ANALIZA), <https://biznesalert.pl/jakobik-destrukcja-popytu-czyli-gwozdz-do-trumny-putina-i-szansa-na-tansze-paliwo-analiza/>, 22.04.2022, dostęp: 30.04.2022

Spis Rysunków

- Rysunek 1. Mapa krajów będących członkami OPEC obecnie lub w przeszłości.....4
Rysunek 2. Mapa krajów będących członkami OPEC i OPEC+.....7

Spis Wykresów

- Wykres 1. Najwięksi producenci ropy naftowej w latach 2017-2020 i ich produkcja w milionach baryłek ropy na dzień.....5
Wykres 2. Struktura rozdysponowania środków z funduszu OPEC na rzecz międzynarodowego rozwoju, w Afryce.....9
Wykres 3 Struktura rozdysponowania środków z funduszu OPEC na rzecz międzynarodowego rozwoju w krajach Afrykańskich per capita.....10

Źródła

1. A. L. Danielsen, OPEC, <https://www.britannica.com/topic/OPEC>, dostęp 25.03.2022
2. Africa Approvals by Focus Area, <https://opecfund.org/operations/countries-a-z/africa>, dostęp 20.04.2022
3. African Countries by population, <https://www.worldometers.info/population/countries-in-africa-by-population/>, dostęp 20.04.2022
4. Balkans war: a brief guide, <https://www.bbc.com/news/world-europe-17632399>, 18.03.2016, dostęp 25.03.2022
5. Focus Areas, <https://opecfund.org/focus-areas/overview>, dostęp 20.04.2022
6. Ganti A., How OPEC (and Non-OPEC) Production Affects Oil Prices, 31.08.2021, <https://www.investopedia.com/articles/investing/012216/how-opec-and-non-opec-production-affects-oil-prices.asp>, dostęp 28.03.2022
7. Jakóbiak W., Jakóbiak: Destrukcyjność popytu, czyli gwóźdź do trumny Putina i szansa na tańsze paliwo (ANALIZA), <https://biznesalert.pl/jakobik-destrukcja-popytu-czyli-gwozdz-do-trumny-putina-i-szansa-na-tansze-paliwo-analiza/>, 22.04.2022, dostęp: 30.04.2022
8. Lawler A., Ghaddar A., Edwards R., OPEC+ set for only slight output target increase despite Ukraine -sources, 28.03.2022, <https://www.reuters.com/business/energy/opec-set-only-slight-output-target-increase-despite-ukraine-sources-2022-03-28/>, dostęp 30.04.2022
9. Member Countries, https://www.opec.org/opec_web/en/about_us/25.htm, dostęp 25.03.2022

10. Morenatti E., Remembering the past, looking to the future: how the war in Ukraine is changing Europe, <https://theconversation.com/remembering-the-past-looking-to-the-future-how-the-war-in-ukraine-is-changing-europe-178151>, 02.03.2022, dostep 25.03.2022
11. Operations, <https://opecfund.org/operations>, dostep 20.04.2022
12. Organization of the Petroleum Exporting Countries – Statue (2021), https://www.opec.org/opec_web/en/publications/345.htm, str. 1, 2, dostep 25.03.2022
13. Organization of the Petroleum Exporting Countries – Statue, op.cit. str. 5,6
14. Promoting Access to Modern Energy Services through Mini-Grid Projects in Africa, <https://opecfund.org/operations/list/promoting-access-to-modern-energy-services-through-mini-grid-projects-in-africa>, dostep: 21.04.2022
15. Quint D., Venditti F. (2020), The influence of OPEC+ on oil prices: a quantitative assessment, No 2467, Working Paper Series, European Central Bank, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2467~c8f35853cc.en.pdf>, str. 7 – 9
16. Reed S., OPEC and Russia stick to a modest oil increase, 31.03.2022, <https://www.nytimes.com/2022/03/31/business/opec-plus-oil-production.html>, dostep 01.04.2022
17. Roser M., Human Development Index (HDI), <https://ourworldindata.org/human-development-index>, dostep 20.04.2022
18. Siripurapu, A. Chatzky, OPEC in a Changing World, <https://www.cfr.org/backgrounder/opec-changing-world#chapter-title-0-4>, dostep 15.04.2022
19. Statistical Review of World Energy 2021 70th edition, <https://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy.html>, str. 18, dostep 27.03.2022
20. The OPEC Fund for International Development, https://www.opec.org/opec_web/en/about_us/716.htm, dostep 20.04.2022
21. The Organisation of Petroleum Exporting Countries (OPEC), <https://minenergy.gov.az/en/beynelxalq-teskilatlarla-elageler/neft-ixrac-eden-olkeler-teskilati-opec-ile-emekdasliq>, 18.04.2022, dostep 20.04.2022
22. Tully S., The Ukraine crisis is reshaping global energy markets and could send oil soaring to \$140 per barrel, top energy expert predicts, 24.02.2022, <https://fortune.com/2022/02/24/ukraine-crisis-oil-gas-price-outlook/>, dostep 30.03.2022
23. What is an intergovernmental organization (IGO)?, <https://uia.org/faq/yb3>, dostep 25.03.2022
24. Why Africa is becoming a bigger player in the global economy, https://www.ey.com/en_gl/tax/why-africa-is-becoming-a-bigger-player-in-the-global-economy, 11.09.2020, dostep 20.04.2022